

CIRCULAIRE ECONOMIE

Ingrid ter Woorst, Toine Poppelaars / Mark van der Werf, Inez van Tilburg/Koos Bok, Meinke Schouten, Henkjan van Meer, Ruud Schemen, Ruud van Esch

BESPREEKSTUK (BEELDVORMEND)**GEVRAAGD BESLUIT**

Kennis te nemen van:

1. wat circulaire economie (CE) is en voor de waterschappen betekent: beperken van gebruik van primaire grondstoffen en afvalproductie met een negatieve impact op mens en milieu.
2. de goede voorbeelden uit de bijlagen.
3. de voorgestelde acties van de Unie van Waterschappen om bij te dragen aan de doelstelling '100% circulaire economie in 2050' uit het Grondstoffenakkoord (inzet uitvoeringsagenda):
 - a. Circulaire economie op de agenda zetten door CE het centrale thema te laten zijn van de waterinnovatieprijs, organisatie Steenwegsessie en de Circulaire bedrijvenchallenge. Tot slot komen tot een Uniestandpunt via onderliggend CWE stuk.
 - b. Wegnemen van belemmeringen die waterschappen ervaren om circulair te worden door het initiatief te nemen tot een Taskforce Herijking Afvalstofregulering om upcycling mogelijk te maken;
 - c. Aandacht vragen voor circulair werken via de Aanpak Duurzaam GWW (Grond-, Weg-, en Waterbouw) en Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI);
 - d. Doorontwikkelen Energie- en Grondstoffenfabriek (EFGF) ten behoeve van upcycling (zie agendapunt 4 van deze CWE vergadering).

In te stemmen met:

1. Het nader uitwerken van de landelijke doelstellingen richting concrete doelen voor de waterschappen;
2. Het behandelen van het onderwerp 'circulaire economie' als mededeling in de CWK, CWS, CWB en LV.

DE KERN VAN HET ADVIESAanleiding

Het [Grondstoffenakkoord](#) is in 2017 door de waterschappen, andere overheden, bedrijven en maatschappelijke partners ondertekend. Dit gaf het startsein om samen aan de slag te gaan om de doelstelling '100% circulaire economie in 2050' te bereiken. Ten behoeve van het Grondstoffenakkoord zijn door middel van een maatschappelijk debat, waaraan de waterschappen hebben meegedaan, transitieagenda's opgesteld. Op 29 juni 2018 is [de kabinetsreactie op de transitieagenda's](#) verschenen (zie bijlage CWE 18-70b). In deze kabinetsreactie zijn de acties uit de transitieagenda's overgenomen. Deze acties wil het kabinet samen met andere partijen uitvoeren. 10 december wordt een gezamenlijke uitvoeringsagenda vastgesteld. De inzet van de waterschappen voor de uitvoeringsagenda is gebaseerd op eerdere afspraken uit het IBP en Grondstoffenakkoord. Via deze notitie willen we uw aandacht vragen voor deze afspraken en verzoeken om hier binnen uw eigen waterschap invulling aan te geven.

Waarom is circulaire economie belangrijk voor de waterschappen?

Een circulaire economie is een antwoord op:

1. het steeds schaarser worden van sommige grondstoffen;
2. de milieuschade, waaronder CO₂-uitstoot, die ontstaat bij de winning van grondstoffen; en
3. de milieuschade die ontstaat door de afvalproductie.

Circulaire economie draagt daarmee bij aan het verminderen van de klimaatverandering, het verminderen van vervuilende stoffen in het watersysteem en het (onder ander financieel) verwaarden van de reststromen uit het watersysteem en de waterketen.

Advies

Om de doelstelling '100% circulair in 2050' te behalen bespreken we in de commissies wat waterschappen onder circulaire economie verstaan en wat het voor de waterschappen betekent. Bijlage CWE 18-70c is een notitie hierover.

Om circulaire economie en bijbehorende doelstellingen op alle fronten te integreren in de eigen werkwijzen kunnen waterschappen gebruik maken van de volgende handelingsperspectieven:

- Circulaire economie meenemen in alle taken van het waterschap d.m.v. de Aanpak Duurzaam GWW/MVI. Onderzoeken en inzetten van ondersteunend instrumentarium, zoals DuboCalc en het materialenpaspoort.
- Grondstofstromenkaart maken (evt. samen met andere overheden) om urgentie en kansen op gebied van circulaire economie in kaart te brengen.
- Strategie maken met doelen op het gebied van circulaire economie met aandacht voor regionale samenwerking.

Het Uniebureau heeft een aantal handelingsperspectieven om het thema nationaal verder te brengen. Het Uniebestuur heeft op 20 april 2018 ingestemd met de volgende activiteiten van het Uniebureau. Een aantal activiteiten maakt onderdeel uit van de formele Unie-inzet voor de nationale uitvoeringsagenda onder het grondstoffenakkoord.

- Faciliteren van kennisdeling en best practices tussen de waterschappen via de themagroep Circulaire Economie. Uniebureau zet een Themagroep Circulaire Economie op.
- Taskforce Herijking Afvalstoffen oprichten (commissie Sorgdrager) om belemmeringen in wet- en regelgeving voor het gebruik van afvalstoffen als grondstof te agenderen en op te lossen. Dit maakt onderdeel uit van de waterschapsinzet in de landelijke uitvoeringsagenda grondstoffenakkoord.
- Circulaire economie op de agenda zetten bij de trajecten Duurzaam GWW en MVI. Dit maakt onderdeel uit van de waterschapsinzet in de landelijke uitvoeringsagenda grondstoffenakkoord.
- Doorontwikkelen van Energie- en Grondstoffenfabriek, onder meer door de bestuurlijke relatie te verbeteren. Dit maakt onderdeel uit van de waterschapsinzet in de landelijke uitvoeringsagenda grondstoffenakkoord.
- Gezamenlijk met andere overheden een eenduidige monitoring van Circulaire Economie ontwikkelen, zodat bepaald kan worden in hoeverre wordt voldaan aan de doelstelling om 100% circulair te zijn.

Aangezien circulaire economie een breed thema is, adviseren we om het thema 'circulaire economie' en bijgevoegde notitie te bespreken in de CWE (i.v.m. grondstoffen) en in de CBCF (i.v.m. circulair opdrachtgeverschap). Aangezien circulaire economie op alle waterschapstaken betrekking heeft stellen we voor om deze notitie naar de CWK, CWS, CWB en ledenvergadering als mededeling te sturen om alle bestuurders te informeren over dit onderwerp.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN/ ANDERE PARTIJEN:

1.1 Interbestuurlijk Programma

Het [Interbestuurlijk Programma \(IBP\)](#) is een samenwerking tussen het Rijk, de waterschappen, gemeenten en provincies om gezamenlijk een aantal thema's aan te pakken, waaronder klimaatadaptatie, energie en circulaire economie. Over circulaire economie staat in het IBP: *"De transitieagenda's circulaire economie worden uitgevoerd om te komen tot een circulair Nederland in 2050."*

1.2 Aantal commissies en werkgroepen

Aangezien circulaire economie relevant is voor meerdere commissies, adviseren wij om de notitie in meerdere commissies te bespreken of te presenteren.

1.3 Overleg Grondstoffenakkoord

Op dit moment wordt er door het kabinet, decentrale overheden en andere partijen invulling gegeven aan de uitvoeringsagenda van de transitieagenda's. De Unie zet in op de volgende acties: CE op de agenda krijgen bij de waterschappen, invulling geven aan de Taskforce Herijking Afvalstoffenregelgeving, doorontwikkelen van de EFGF, circulaire economie inbrengen in trajecten Duurzaam GWW en MVI.

1.4 Taskforce Herijking Afvalstoffen, commissie Sorgdrager.

Naast het bieden van een platform en het opstellen van een gezamenlijk referentiekader circulaire economie voor de waterschappen, is het Uniebureau ook bezig met het vormgeven van een Taskforce Herijking Afvalstoffenregelgeving (we leveren de voorzitter en kwartiermaker). Deze taskforce moet belemmerende regelgeving in kaart brengen. De Unie is initiatiefnemer van deze Taskforce. Deze Taskforce wordt ook genoemd in de kabinetsreactie op de transitieagenda's.

BESPROKEN IN

De handelingsperspectieven van het Uniebureau op gebied van circulaire economie zijn op 20 april 2018 goedgekeurd door het Uniebestuur. De notitie over circulaire economie is op 13 juni 2018 besproken in de themagroep Circulaire Economie.

De WWE heeft op 2 november ingestemd met de voorgestelde acties van de Unie van Waterschappen om bij te dragen aan de doelstelling '100% circulaire economie in 2050'. Dat de notitie er nu is, wordt positief gevonden. Hiermee wordt invulling gegeven aan de vraag wat circulaire economie voor de waterschappen betekent. Zij kunnen verbinding zoeken, elkaar versterken, goede voorbeelden delen. Daarnaast kunnen de handelingsperspectieven en lokale doelen worden uitgewerkt, ook voor de korte termijn. Dat kan door een gestructureerde en eventueel programmatische aanpak in een vervolg.

De Werkgroep middelen (WM) heeft op 9 november positief geadviseerd met betrekking tot de voorgestelde acties van de Unie van Waterschappen om bij te dragen aan de doelstelling '100% circulaire economie in 2050'. Een aantal punten van de WM zijn verwerkt in de notitie. Voor de overige adviespunten geldt dat ze een onderdeel gaan vormen van een op te stellen uitvoeringsplan:

- Gezamenlijk opstellen van grondstofkaarten met water als een van de stofstromen;
- Zorgen voor praktische handvatten;
- Samenwerking opzoeken met het bedrijfsleven;
- Meekijken bij andere waterschappen, zoals de grondstofagenda van Waterschap Zuiderzeeland.

VERVOLG/COMMUNICATIE

De notitie is besproken in de WWE en WM van 2 november en 9 november. De notitie wordt vervolgens in de CWE op 30 november en in de CBCF op 7 december besproken. Daarna wordt er een mededeling over circulaire economie aan de CWS, CWK, CWB en de ledenvergadering verstuurd.